

**ประโยค ป.ธ. ๓**  
**สัมพันธ์ไทย**  
**สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙**

โส (सानุสามเณโร) อุกกณจิตภาวํ อารโหเจติ ฯ สทฐา อุปาสิกานานนุปการณน ฆราวาเส อาทิณํ ทสเสตฺวา ปุตฺตํ โอวทมานาปี สลฺลาเปตฺตํ อสกุโกนฺตี อปุเปวณาม อตฺตโน ฆมฺมตฺตยาปี สลฺลกุเขยฺยาติ อนุโยเชตฺวา ติกฺกุจ ตาตฺตยาเว เต ยากุทตฺตํ สมฺปาเทมิ ยาคุํ ปิวิตฺวา กตฺตตฺตกิจฺจสฺส เต มนาปานี วตฺตานิ นีหริตฺวา ทสฺสามิตี วตฺวา อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา ว อทาสี ฯ นิสีตี สามเณโร ฯ อุปาสิกาน มุหุตฺเตเนว ยากุชชชกํ สมฺปาเทตฺวา อทาสี ฯ อถ สทา กตฺตํ สมฺปาเทตฺสามิตี อวิทฺเฐ นิสินฺนา ตมฺพฺพเล โธวตี ฯ ตสฺมี สมเย สทา ยกฺขินี กหํ นุ โข สามเณโร กจฺจิกิ ภิกฺขาทาหารํ ลภตี โนตี อวทฺชฆานา ตสฺส วิพฺภมิตฺตคามตฺตยา นิสินฺนภาวํ ญตฺวา มา เหว โข เม เทวตานิ อนุตฺเร ลชฺชํ อุปฺปาเทยฺย กจฺจามิสฺส วิพฺภมเน อนุตฺรายํ กริตฺตสามิตี อากนฺตฺวา ตสฺส สวีเร อธิมุจฺจิตฺวา คีวํ ปรีวตฺเตตฺวา ภูมียํ ปาเตสิ ฯ โส อุกฺขีหิ ปรีวตฺเตหิ เขเพน ปคฺฆรณฺเตน ภูมียํ วิปฺพนฺตี ฯ อุปาสิกาน ปุตฺตสฺส ตํ วิปฺปการํ ทิสฺวา เวเคนากนฺตฺวา ปุตฺตํ อาลิจฺจิตฺวา อรุสฺสู นิปชฺชาเปสิ ฯ

---

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

## เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

### สัมพันธไทย

โศ วิเสสน ของ สานุสามเณโร ๆ สยกตฺตา ใน อาโรเจสิ ๆ  
อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อุกฺกณฺจิตถาวํ อวฺตตฺกมฺม ใน อาโรเจสิ ฯ

สทฺธา วิเสสน ของ อุปาสิกา ๆ สยกตฺตา ใน อทาสี ๆ อาชฺยาตบท  
กตฺตฺวาจก นานปฺปการณ ตติยาวิเสสน ใน ทสฺเสตฺวา ฆราวาเส ภินฺนาธาร  
ใน อาทีนโว ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน ทสฺเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอวทมาณา  
ปฺรตฺตํ อวฺตตฺกมฺม ใน โอวทมาณา ๆ กิฺติ อสฺสโกนฺตฺติ กิฺติ อพฺกนฺตรกิริยา ของ  
อุปาสิกา ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ โอวทมาณา สลฺยญาเปตฺตุ ตุมฺมตฺตสมฺปทาน  
ใน อสฺสโกนฺตฺติ “อปฺเปวนาม ศัพฺพํ ปริกปฺปตฺถ สามเณโร สยกตฺตา  
ใน สลฺลทฺกเขยฺย ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ (หรือ  
ภาวาทิสมฺพนฺธ) ใน ฌมฺมตาย ๆ ตติยาวิเสสน ใน สลฺลทฺกเขยฺย ปี ศัพฺพํ  
อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ฌมฺมตาย อิติ ศัพฺพํ สรฺูป ใน จินฺตเนน ๆ กรณ ใน  
อนฺนุโยเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

“ตาท อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ติฏฺฐิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตาว  
ศัพฺพํ ปริกฺเขทฺนตฺถ, อหํ เหตุกตฺตา ใน สมฺปาเทมิ ยากฺกตฺตํ การิตกมฺม ใน  
สมฺปาเทมิ ๆ อาชฺยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก ยาว ศัพฺพํ ปริกฺเขทฺนตฺถ เต  
สมฺปทาน ใน สมฺปาเทมิ, อหํ สยกตฺตา ใน ทสฺสามิ ๆ อาชฺยาตบท  
กตฺตฺวาจก ยากฺุ อวฺตตฺกมฺม ใน ปิวิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน  
กต- กตฺตฺตฺกิจฺจสฺส วิเสสน ของ เต ๆ สมฺปทาน ใน ทสฺสามิ มนาปานิ  
วิเสสน ของ วตฺถานิ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน นิหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน  
ทสฺสามิ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปญฺญาเปตฺวา  
อาสนํ อวฺตตฺกมฺม ใน ปญฺญาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ว ศัพฺพํ  
อวฺชารณ เข้ากับ ปญฺญาเปตฺวา ฯ

สามเณโร สยกตฺตา ใน นิสีทิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ๆ อุปาสิกา สยกตฺตา ใน อทาสี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก มฺหุตฺเตน ตติยาวิเสสน ใน สมฺปาเทตฺวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ มฺหุตฺเตน ยาคุชฺชุกํ การิตกมฺม ใน สมฺปาเทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ๆ

อด กาลสตุตฺตฺมี ใน โชวติ สภา วิเสสน ของ อุปาสิกา ๆ สยกตฺตา ใน โชวติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก “อหํ เหตุกตฺตา ใน สมฺปาเทตฺตฺสामी ภคฺตํ การิตกมฺม ใน สมฺปาเทตฺตฺสामी ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺตฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺนา อวิทฺฐเร อาธาร ใน นิสินฺนา ๆ วิเสสน ของ อุปาสิกา ตณฺฑุเล อวฺตฺตกมฺม ใน โชวติ ๆ

ยฺกฺขินี เหตุกตฺตา ใน ปาเตสิ สามเณโร การิตกมฺม ใน ปาเตสิ ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก ตฺตฺมี วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตุตฺตฺมี ใน ปาเตสิ สภา วิเสสน ของ ยฺกฺขินี

“สามเณโร สยกตฺตา ใน วสฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กหํ อาธาร ใน วสฺติ (หรือ กหํ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสฺติ) นฺ โข สองศัพท์ วจนาลงฺการ (หรือ นฺ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ), โส วิเสสน ของ สามเณโร ๆ สยกตฺตา ใน ลภฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กจฺจิ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ ภิกฺขาหารํ อวฺตฺตกมฺม ใน ลภฺติ (โส วิเสสน ของ สามเณโร ๆ สยกตฺตา ใน ลภฺติ) โน ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ลภฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อุทาหุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ (ภิกฺขาหารํ อวฺตฺตกมฺม ใน ลภฺติ) อิติ ศัพท์ อาการ ใน อวชฺชฺมานา ๆ อพฺกนฺตรกิริยา ของ ยฺกฺขินี ตฺตฺส วิเสสน ของ สามเณรสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน นิสินฺนภาวํ วิพฺกมิตฺตฺกามตาย เหตุ ใน นิสินฺน- นิสินฺนภาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺตฺเตตฺวา

“หิ ศัพท์ วาคุยารมฺภ สามเณโร เหตุกตฺตา ใน อุปฺปาเทยฺย ลชฺชํ การิตกมฺม ใน อุปฺปาเทยฺย มาศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน อุปฺปาเทยฺย ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ หิ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ เม

สมุปทาน ใน อุปปาทยะ เทวดานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อนฺตเร ๑ อาธาร  
 ใน อุปปาทยะ, อหํ สยกตฺตา ใน กจฺณามิ และ กริสฺสามิ กิริยาสองบท  
 อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสฺน ของ สามเณรสฺส ๑ ภาวาทิสมฺพนฺธ  
 ใน วิพฺภมเน ๑ ภินฺนาธาร ใน อนฺตรายํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน กริสฺสามิ  
 อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺตเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาล-  
 กิริยา ใน อธิมฺจุจิตฺวา ตสฺส วิเสสฺน ของ สามเณรสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ  
 ใน สรีเร ๑ พยาปีกาธาร ใน อธิมฺจุจิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีวตฺเตตฺวา  
 คีวํ การิตกมฺม ใน ปรีวตฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาเตสิ ฅมฺมีย์ อาธาร  
 ใน ปาเตสิ ๑

โส วิเสสฺน ของ สามเณโร ๑ สยกตฺตา ใน วิปฺสนฺทิ ๑ อาขยาตบท  
 กตฺตฺวาจก อกฺขีหิ กัถิ เขเพน กัถิ อิตฺถมฺภุต ใน สามเณโร ปรีวตฺเตหิ  
 วิเสสฺน ของ อกฺขีหิ ปกฺขมฺรณฺเตน วิเสสฺน ของ เขเพน ฅมฺมีย์ อาธาร ใน  
 วิปฺสนฺทิ,

อุปาสิกา เหตุกตฺตา ใน นิปฺชชาเปสิ ปุตฺตํ การิตกมฺม ใน  
 นิปฺชชาเปสิ ๑ อาขยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก ปุตฺตสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน วิปฺปการํ  
 ตํ วิเสสฺน ของ วิปฺปการํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน ทิสฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน  
 อากนฺตฺวา เวเคน ตติยาวิเสสฺน ใน อากนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน  
 อาลึงฺกิตฺวา ปุตฺตํ อวฺตตกมฺม ใน อาลึงฺกิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน  
 นิปฺชชาเปสิ อฺรุสฺส อุปฺลิลลิตกาธาร ใน นิปฺชชาเปสิ ๑